

Nylkeminen

□

Sisällys

- [1 Yleistä](#)
 - [1.1 Työjärjestys](#)
- [2 Nyljetyn taljan säilytys](#)
 - [2.1 Kuivaaminen](#)
 - [2.1.1 Taanan valmistus](#)
 - [2.2 Suolaaminen](#)
- [3 Nylkemisohjeita](#)
 - [3.1 Hirvieläin](#)
 - [3.1.1 Nylkemisohje](#)
 - [3.1.2 Vaihtoehto pää täytetään trofeeksi](#)
 - [3.2 Jäniksen nylkeminen](#)
 - [3.3 Ketun nylkeminen](#)
 - [3.4 Karhun nylkeminen](#)
 - [3.5 Linnun nylkeminen](#)

Yleistä

Nylkemisellä tarkoitetaan taljan eri nahan ja turkin irrottamista kuolleen eläimen ruhosta. **Tuppeen vetämisellä** tarkoitetaan turkin irrottamista ylösalaisin aloittaen esimerkiksi eläimen takapästä poikittaisviillolla.

Jotta nyljöksestä saadaan laadukas, on syytä estää ruhon tarpeeton vaurioittaminen. Metsästettäessä tulee tähdätä tarkoin ja estää koiraa repimästä ruhoa, ja jos ruhoa on pakko siirtää ennen nylkemistä, tulee siirto tehdä varoen mahdollisimman pehmyttä ja tasaista reittiä. Nylkeminen on tehtävä huolellisesti välttäen tekemästä nahkaan viiltoja tai reikiä. Etenkin riistaeläimillä taljassa voi olla luonnostaan arpivaurioita ja tuoreempiakin haavarikkoja, ja pintanahassa lukuisia pikkuarpia.

Nylkemisen tarkoitus voi olla esimerkiksi nahan valmistaminen, turkiksen valmistaminen, eläimen täyttäminen (taksidermia), taljan valmistaminen koristeeksi tai peitteeksi, tai nyljös voi olla todiste jolla saa metsästysseuralta lisäriistalintupisteitä.

Työjärjestys

Jos nyljöstä aiotaan hyödyntää mitenkään, tulee se nylkemisen yhteydessä tarkoin kaapia puhtaaksi nahanalaisesta rasvasta ja muista kudoksista. Kaavinta tulee suorittaa pikimmiten, mutta alla kuvailluin keinoin voidaan kaavintaa viivästyttää taljan siitä kärsimättä.

Kaavinnasta ja parkitsemisesta kertoo yksityiskohtaisemmin sivu [Parkitseminen](#).

Nyljetyn taljan säilytys

Pilaantumisen estämiseksi nyljös voidaan suolata tai kuivata. Etenkin pienemmille soveltuu kuivaaminen, suuremmat on helpompi suolata, mutta myös ne voidaan kuivata.

Kuivaaminen

- Jos nyljetty vuota jätetään silleensä, se kuivuu, kutistuu, käpristyy ja kovettuu.
- Tuppeen nyljetty nahka levitetään varta vasten valmistettujen lautojen eli *taanojen* päälle karvapuoli ulospäin kuivumaan estäen näin sen kutistuminen.
 - Taanan ja nahkan väliin kannattaa laittaa paperia kiinnitarttumisen estämiseksi.
- Vatsastaan avatut eläimet voidaan pingottaa esimerkiksi riittävän ison puukehikon sisään narulla. Nahkaa ei kuitenkaan tule venyttää.
- Varjoisessa paikassa ulkona ilman kuivattaessa sen ajallaan tai sisällä lämpimässä
 - Huonetilassa kuivattaessa alle 32 asteen lämpötila.
- Vuota on kuiva kun häntä ja korvien aluset ovat täysin kuivat
- Kuivatun vuodan karva kannattaa harjata tarpeen mukaan.
- Kuivattu nahka ei kestä taittamista, mutta se voidaan rullata.
- Kuivattu vuota sisältää yhä rasvaa, joka haurastuttaa nahkaa. Seuraava toimenpide on [parkitseminen](#).

Taanan valmistus

- Taana voidaan valmistaa puusta kirveellä veistämällä, sopivasta laudasta muotoilemalla tai tukevasta rautalangasta taivuttamalla.
- Taanan leveys vaihtelee eläimen mukaan
 - Tähän mitat
- Rautalangasta valmistettaessa taivutetaan se taanan muotoiseksi. Eläimen takapästä ulostuleviin rautalangan päihin voidaan tehdä säädettävät lukot, joilla taana voidaan levittää juuri oikeaan leveyteen. Nahkan sisälle pitää laittaa puukiila, levittämään nahka irti toisistaan vastakkaiseen suuntaan kuin rautalangat venyttävät.

Suolaaminen

- sisäpuolelle ripotellaan runsaasti (parempi enemmän kuin liian vähän) karkeaa keittosuolaa, ts. merisuolaa. Tätä voi ostaa esimerkiksi tukuista isoissa säkeissä.
- n. 4 kg per 35-40 kg vuota. Hirvelle tämä tarkoittaa noin 5-10 kg.
- suolaaminen tehdään levittämällä lihapuolelle suolaa niin että niskaan ja selkäosaan levitetään runsaammin kuin muualle
- jos suolataan useita, asetetaan vuodat päällekkäin niin että pääpuoli tulee alemman pääpuolen viereen. Kun vuotia on näinpäin asetettu vuotien yleisen leveimmän kohdan verran vierekkäin, asetetaan seuraavat vastasuuntaan eli takapuolet pääpuolien päälle vuorostaan. Aina lihapuoli ylöspäin.
- säilytyspaikassa tulee ilman kiertää, eikä se saa olla liian lämmin. Säilytyspaikan tulee olla sateelta suojattu.
- kuljettaminen onnistuu joko kuormalavoilla tai rullattuna ja pakattuna niin tiiviisti ettei suolaamisesta johtuva neste valuminen tahri kuljetusvälineitä.

Nylkemisohjeita

Hirvieläin

Nylkemisohje

- ketä asian osaava kirjoittaisi...

Vaihtoehto pää täytetään trofeeksi

Eli hirven pää sarvineen ja karvoineen käytetään trofeeksi

- Nahka avataan niskan puolelta
- Sarvien takaa korvien vierestä kummaltakin puolelta viilletään kohti niskan keskilinjaa viillot yhdistäen korvien kohdalla ja jatketaan selkää kohti noin 20 cm tai loppuun asti suunnilleen korkeimmalle kohdin eli eturaajojen etupuolen tasalle.
- Viilletään poikittain hirven eturaajojen takaa eläimen ympäri.
- Nylje etujalat vähän matkaa, tee niiden pysty viilto jalan taakse.
- Nylje huolellisesti silmät ja huulet.
- Katkaise kaularanka niskasta.

Jäniksen nylkeminen

- Nyljetään takapäästä tai korvien takaa aloittaen tuppeen.
- Jäniksen voi laittaa riippumaan takajalastaan seinälle sopivalle korkeudelle, kaulastaan tai nylkeä esimerkiksi kannon päällä tai istuen sylissä.
- Viillä ympäri takajalan nahka polvinivelen alapuolelta ja etujalan nahka polvinivelen yläpuolelta
- Viillä takajalan ja reiden sisäpintaa pitkin vatsan avausviiltoon auki jalat
- Vedä nahka käsin pois.
- Etujalat katkaistaan nivelestä puukolla. Pää katkaistaan ylimmästä niskanikamasta.

Ketun nylkeminen

- turkki hyödynnettäessä, puhdista karva liasta ja vedestä pesemällä ja lopuksi kuivaamalla.
- ketun voi laittaa roikkumaan takakäpälistään narulenkkiin, kumpikin vuorollan nylkemisen etenemisen mukaan.
- viillä takaosan puolelta mahdollisimman lyhyet viillot takakäpälien päästä peräaukkoon, peräaukon ympäri ja hännästä peräaukkoon. Viillä etukäpälien päästä kyynäriin
- katkaise varpaat viimeisen nivelen kohdalta ja jätä kynnet kiinni nahkaan
- aloita nylkeminen esimerkiksi takajaloista kunnes saat ruhon roikkumaan kintereen alta esimerkiksi rautatangosta väännettyyn ja hitsattuun tai taottuun kolmiorautaan, jossa yhden sivun tanko tulee kolmion sivujen yli ja on väännetty teräväksi koukuiksi.
- jatka tuppeen vetämistä päätä kohti. Nylje häntä jonkun matkaa käsin ja vedä hännän ruoto eli luu käsin tai esimerkiksi haarakepillä hännän sisältä pois
- tämän jälkeen avaa häntänahka esimerkiksi pitkäkärkisellä puukolla.

Karhun nylkeminen

- Avataan peräaukosta leuan kärkeen suoraan ja nylkeminen aloitetaan mahan aukaisulla
- Avaa raajat kohtisuoraan keskilinjan viiltoon nähden
 - Tee viilto siitä kohdin jossa karva kääntyy kummallekin puolelle.

Linnun nylkeminen

- Viilto rintalastasta alaspäin vähän jalkojen ohi
- Jalat nyljetään ja katkaistaan polvien kohdalta. Jalat tyhjennetään lihasta.
- Pyrstö nyljetään
- Siivet irrotetaan olkanivelistä
- Kaula ja pää nyljetään nokkaan asti. Katkaisu tarkasti kallon takaa
- Siivet vedetään tuppeen tai viilletään alapuolelta.
- Kaiva siivistä ja pyrstöstä liha pois.
- Raaputa nahasta irti rasvakerros ja kalvot
- Pese nahka harjalla auttaen
- Kuivaa höyhenet jos et ole niitä kyninyt pois vaan haluat esimerkiksi täyttää linnun